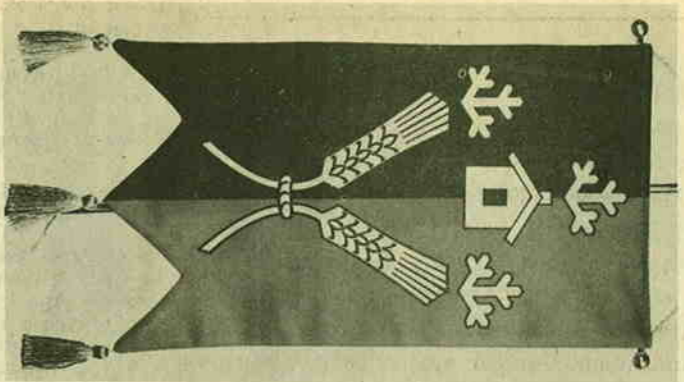

Pitäjä pitäjältä

METSÄPIIRTTI

Metsäpiirrin viiri

Metsäpiirthin vihriksi ovat puna- mustalla pohjalla puna latvat, valkoisen tupa ja kaksi tähtikää. Viirhin on Piiritti-Säätiön toimesta suunnitellut taitelijä Laila Nättä vihrejä myy Piiritti-Säätiön osotte: Metsäpiirthin Osuuspankki, 23100 Mynämäki.

Syntyin- seudulle

Metsäpiiritti, synnyinpaikka, sieltä alkoi elontie. Vuodet vierii, juoksee aika, sinne yhä aatos vie.

Siellä kerran lapsuusajanaan hauskat leikit leikittiin. Mien pian nuoruus saikaan — taitvas peittyi unelmiin.

Meri välkkyy, joki juoksi, koski kuohui mahtava. Ajatuksin saavun luoksi kotijärvien rantoja.

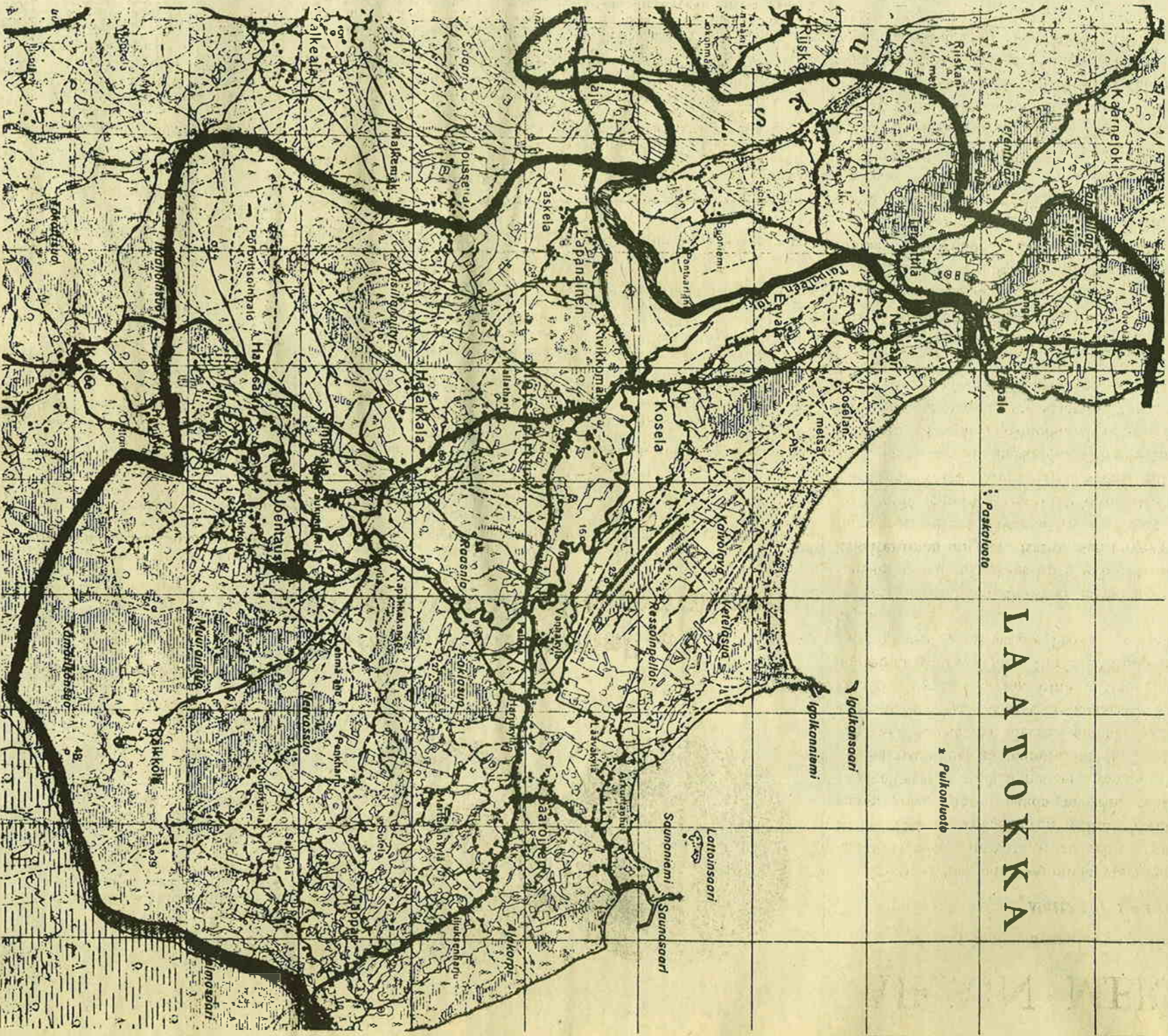
Muistan kuinka syksyillä pilloon peitti auringon. Kimakeli kuudansilta lainehilla Suvannon.

Metsäpiirthin rajamaille yöryi laaja Laatokka. Kalaa antoi, oli vailla, usein otti uhrinsa.

Metsäpiiritti, rakas seutu, tuomenkukkain, vuokkoin maa.

Jatkuu elon meren soutu. Sua en voi unohtaa.

E l s a T u o k k o

METSÄPIIRTTI

Metsäpiiritti-nimisen paikkakunnan historia ulottuu kaans vuosatasojen taakse, vaikka Metsäpiiritti tulkin itsenäiseksi seurakunnaksi vasta vuonna 1894. Aluksi Metsäpiiritin alue tunnettiin vain Taipale-nimisellä kauppa-asatamana Taipaleessa. Se oli neljäs maaraajapitäjä Karjalan kannaksella Laatokan rannassa. Nimestään huolimatta se oli erittäin laajojen peltoalueiden aluetta. Kolmas osa pitäjän pinta-alasta oli peltona. Vaikka se olkin aivan Venäjän rajapiirillä, ei siellä asunut yhtään

venäläiskansallisuksiin kuuluvaa. Murteessa saattoi kuitenkin havaita jottakin venäläisiä ja ruotsalaisiakin lahasanoja. Metsäpiiritti oli huomattava villijan tuotantopitäjä, rohkeiden Laatokan kalastajien pitäjät sekä voimakas poraatuotantopitäjä ja sitenä kova kilpailija Sakkolan kanssa. Lahjoitusmaatalonpoikien muistopaisas oli paikkakunnalle pyetyyety muistona raskasta lahjoitusma-ajoiista. Kalastussatama oli 600 m pitkän aalonnurttajan suojassa. Taipale, Terenttiä ja

Kirvesmäki liittyvät läntemättömästi Suomen talvisotaan. Pitäjän pinta-ala oli 187 km² ja asukkaita 4900, josta ortodokseja 360, asutusihitys 24 henkeä km², kylillä 21, viljelysala 6000 ha, villielmiä 700, hevosa 600, nautoja 2800, sikoja 1800, sähköätoen, porsaatuotanto 6000, sähköätoen, saha ja mylly, bruttuotuotanto 0,4 milj. silloista markkaa. Suvannon lähteen yhdellä aukealla 500 saarajaa. Talvisodassa säilyi vain 1 % kaitista rakennuksista ja asukkaita pääsi palaamaan takaisin

sin valtauksen jälkeen 12,4 %. Viileijpiseen saatin peltoista 25 %. Nykyisin asuu metsäpiirittiläisiä Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan ja Lounais-Suomen alueella 90 kunnassa: Mynämäkellä 98 ruokakuntaa, Vehmaalla 73, Laitlassa 52, Kauhajoella 48, Turussa 46, Kallanissa 35, Uudessakapungissa 33, Jalasjärvellä 26, Nurmossa 25 ja Laihalla 20. Nämä ovat kymmenen suurinta metsäpiirittiläisten sijoituskuntaa. Ei liene maassamme sellaista jäänneä, jossa et ois metsäpiirittiläisiä.

Jahtyväiset Metsäpiiritin seurakunnalle

Tulevan tammikuun 7. päivänä tulee kalumeeksi 54 vuotta sitä pidosta, jolloin minut vihittiin pappiksi Porvoossa ja toukokuun 1. p:nä 1911 astuin Metsäpiiritin seurakunnan kirkkoherranvirkaan, ollen tämän seurakunnan toinen ja viimeinen vakinaisen kirkkoherra. Lähes 39 vuotta olen toiminnut Metsäpiiritin seurakunnan palveluksessa saaden nähdä sen kehityksen ja sen sekä henkisen että taloudellisen nousun, mutta myös sodan tuhot ja ranniot, en ainoastaan syrjästä katsojana, vaan itse mukana eläen.

Karjala ja sen kansa olivat minulle Metsäpiiritin tullessani tunnetut monien vuosien työskentelyni jälkeen sen keskuudessa eri puolilla maakuntaa, pääasiassa Kannaksella. Olen oppinut Karjalaa ja sen kansaa rakastamaan.

Virkatöhtäväsi jouduin erittäin paljon liikkumaan seurakunnassa. Lienee varsin harvoja taloja ja mökkejä, joissa en olisi joskus vierailiut, monissa hyvinkin monesti esim. lapsirikkeissa perheissä, koska melkein kaikki lapsikasteet toimittiin kodissa. Aina sai osakseen vilpitöntä ystäväisyyttä ja vieranvierausaitta. Kinkereille koekoottui varsinkin syyskuussa seurakunta runsaasti värede Jumalan sanan viilemistä varten eikä suinkaan vain pitöihin, kuten monin paikoin maassamme on laita.

Hyvin merkittävänä asiassa, johon m. m. kunnioitettava piispa Collander-vainaja kiinnitti huomiota, oli se sopu, jolla valittiin yhteisten asioiden johdossa ja joista johtui, ettei äänestystyksen olut tarvis rihtiyä asioissa. Keskinäinen luottamus vallitsi sekä pappin ja seurakunnan luottamusmiesten että seurakunnan jäsenten välillä. Seurakunnalla olikin onni saada luottamusmiestensä joukkoon lukea monia uskollisia ja taitavia henkilöitä.

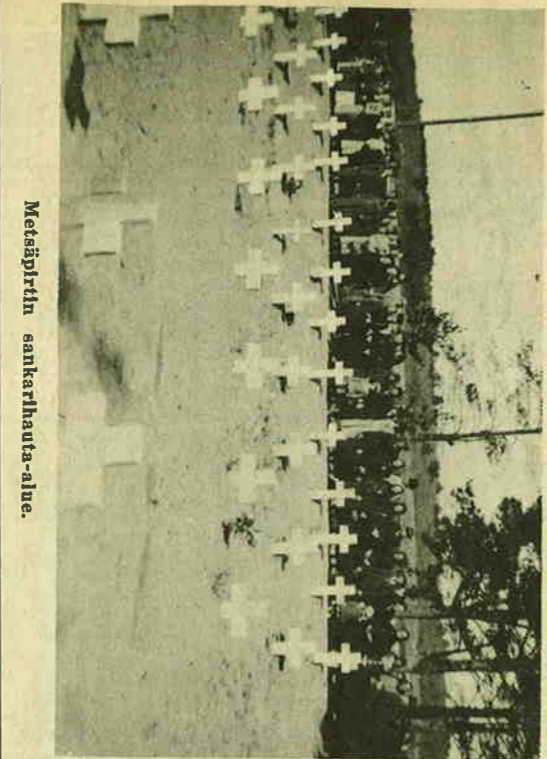
Metsäpiiritin kirkkoherra rovasti J. K. Sakkinen.

Erikoisesti kansakoulun opettajisto oli seurakuntatyölle myönteinen. Kouluilla pidettiin usein hartausiltoja ja opettajat olivat vuorostaan aina tervetulleita vieraila pappinaan.

Jouduin paljon myös toimimaan taloudellisella alalla varsinkin osuustoiminnassa. Osuustoimintavien keskuudessa olikin minulla useita monivuotisia ystäviä. Olen näet aina ollut sitä mieltä, että kansan aineellisen toimeentulon kohominen kuuluu niihin asioihin, joita kristittyjen ja sis myös pappien olisi harrastettava.

Olen jo varsin vanha ja pääsen pian nauttimaan vanhauden leppoa ehkäpä melkoisen mukaisissa ulkonaisissa oloissa. Kiitän kaikkia seurakuntalaisia oskseni tulleesta sydämydestä ja rakkaudesta. Lopettävänä huurskaan patritikka Jakobin sanotilla pojilleen: Minä kuolen, mutta Jumala on teidän kansanne.

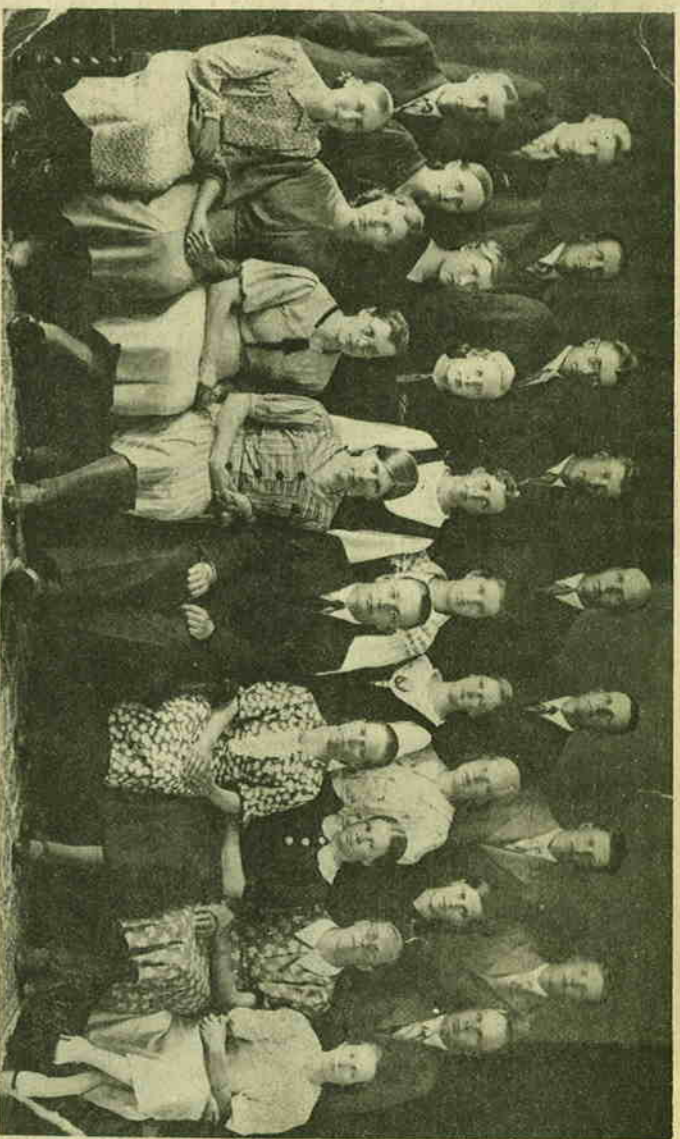
Ilmojoella, jouluk. 20. p:nä 1949.
J. K. Sakkinen

Metsäpiiritin sankarihautausalue.

Nuorena pappina Metsäpiiritissä

Kun olin yliopiston loppuututkinon jälkeen saanut 11.1. 1939 pappisvihkimyksen Viipurissa, määrätin minut ensimmäiseen paikakaani kirkkoherran apulaiseksi Metsäpiiritiin. Paljoa ei minulla ollut tietoa tulevasta virkapai-
ta eikä koko tuosta rajapiitäjästä, kun makusitin Kannaksen läpi ja ilmoittauduin tulevalle esimiehelleni, rovasti J. K. Sakkinen. Mutta, minkuin jokainen muualta sinne tullut, minäkin tein kohta haastattua vaimon, ettei Metsäpiiriti vastaan-

Metsäpiiritin kirkkokuoro Vaasan laulujuhilla v. 1939.

nut nimeään. Se ei ollut mikään suurten metsien salopitäjä, vaan pääosallaan viljelysseutu. Raja antoi alkun oman tunnun. Mieleen on jäänyt varsinkin ensimmäisen käynti rajan läheisyydessä Tapparissa. Sielläpäin alkuaikana eräs rajavarti ja pyysi vaimistaan tuokkausta ja pyysi nähtäväksi radennut, että seurakuntaan oli tullut uusi mies, muistelen vastaan-
neeni, ettei rajamies ole taannut äskettäin käydä kirkossa, koska ei tuntenut uutta pappia. Molemmat hoitivat siis tehtävänsä.

Kun 22-vuotiaana joutui opettelemaan papin toimia, tunsin sinä monta kertaa avuttomuutta. Ensimmäisissä kastetilaisuuksissa olin tarkattava, että lapsen nimen muisti oikein. Vihkiäisissä pappi oli varmaan ainakin yltä jännitty, nyt kuin vihittävä. Suurimpia koetuksia olivat tietysti jumalainpalvelukset alttaripalveluksineen ja saarnoheon. Kanslia-asioista oli myös päästävä selvälle. Esimies oli kuitenkin kärsivällinen, ja koko pappilan perhe, johon kuului samankaltaisia nouri, otti apulaisen myönteisesti perheeseen kuuluksiksi. Rov. Sakkinesta jäi selkeä kuva, että hän oli työssään täsmällinen. Ennen toimittuksia hän käveli edestakaisin pappiassa, mietti puheitaan ja tutki konseptiaan. Nuori pappi sai arvokasta oppia, oli valmentauduttava tehtäviin. Pappilan ruusittman ja seurakuntalaisien hyvästä pidosta oli pian merkittävä eräs valokuva, joka osoitti nuoren miehen pyörittämyksen, mikä jäi onneksi tilapäisluonteiseksi. Esimies piti kunnioittaa yllä säännöllisellä kävelyllä, apulainen taas urheilui muuten esim. pelamalla pesäpalloa nuorten kanssa kirkkokahvilan koulun kätillä.

Eriytyessä juuri nuoret kiinnostivat nuorta pappia. Rippikouluksa kirkon parvekkeella koettiin yhdessä etsiä uskon tietä. Mieluisista on ollut vielä myöhemmin tavata näitä ensimmäisiä rippikouluaitasia ja suorittaa heidän perheissään jotakin kirkollisia toimituksia. Tuohon aikaan Metsäpiiritin seurakunnassa oli hengellistä elämää, jota osaltaan synnytti ja piti yllä vapaa seurakunta. Eriytyessä kesäaikana pyhäisin järjestettiin seuroja eri puolilla seurakuntaa, pyörillä sinne tulittiin. Osallistumme kanttori Eino Sepän kanssa niihin mahdollisuuksien mukaan. Mieleen ovat jääneet näitä matkoilta esim. nimet juho Rauhala, Jalmar Lamppu, Hatakata ja Hymä. Myös kristillisiä kurssia ja päivä pidettiin. Eräitä tällaisista kuulin kerrotta van seuravaan jutuun. Päivien johtaja oli pyrkinyt henkilökohtaiseen keskusteluun ihmisten kanssa. Niin hän oli myös suhtolita kyselyt, miten hänen asiansa olivat. Suutto-

oli vastannut: "Minä olen vain tilapäisesti näissä tehtävissä."

Kun saman vuoden 1939 syksy tuli ja YH alkoi, oli seurakunnassa havaittavissa vakava rukouksen puute. Saattoi panna merkille, että tuolloin alkoi yhä enemmän taloudellista epävarmuutta. Kunnatavoista ajatellen, se koettiin tietysti rajapiitäjässä heti hyvin läheisesti. Marraskuun viimeisen päivän aamuna herättiin pappilassa siihen, että kranatit vuhuvivat yli tienon ja räjähtivät saaden aikaan tuhoa. Ei tarvittu selitystä, mistä oli kysymys. Kiireesti jouduttiin rovahti ruusittmansa kanssa matkaan hevosella sisämaahan päin. Minä jäin Metsäpiiritin miehistä koottujen rajakomppanioiden mukana, kun vakinaisen asepalvelukseni lykkäyksen johdosta alkoi vasta vähän myöhemmin sodan aikana. Näin, miten Metsäpiiritin mies palveli maataan ja puolusti kotiseutuaan sodan vaikeina ensimmäisinä päivinä.

Useimmille lienee ensimmäisenä työpäivällä suuri merkitys. Niin on minullakin Metsäpiiritissä vietämäni vaaja vuosi jäänyt pysyvästi mieleen. Siellä olen nuorena pappina hapuilut työssäni, stellä olen kokenut unohtumattomia tapaamisia ensimmäisen seurakuntalaiseni, "metsäpiiritin" kanssa.

E i n o V a u r a m o.

Eino Vauramo nuorena pappina Metsäpiiritin pappilan kulisilla.

Metsäpiiritin kirkko

Metsäpiiritin viimeisen edellisenä, 1700-luvun alussa rakennettua kirkosta tiedetään, että sen ka-

Metsäpiiritin seurakunnan ehtoolliskainsto vuodelta 1909 luovutettiin Mynämäen seurakunnalle pääsiäisenä 1950.

to 1789 oli rappeutunut. Itse kirkkokin oli luultavasti huonossa kunnossa, koska jo seurakuntalaiset seuraavaan vuosikymmenen alussa ryhtyivät puunnaamaan uutta kirkkoa. Se rakennettiin vuosina 1791-1792 puusta ristikkokoksi. V. 1841 kirkko purettiin ja rakennettiin samoina aikoina uudelleen. Katon harjoja korotettiin 1876, jolloin myös entinen kellotorni purettiin. Tämän uusimisen yhteydessä rakennettiin uusi, entistä pienempi kellotorni kirkon läntisen sakaran päähän. Perusteellinen uusiminen suoritettiin yharharkitehti Jac. Ahrenbergin ja Paavo Björkin suunnitelmien mukaan v. 1914. Silloin kirkon keskustaan tehtiin jälleen torni. Samalla korotettiin kirkon seinää yhdellä metrillä.

Talvisodan ensimmäisenä sotapäivänä sai eräs Metsäpiiritin rajakomppanian sotilas tehtäväkseen kirkon polttamisen. Saavuttuaan kirkon luo hän ei voinutkaan tähtäätä tehtävänsä ja kirkko jäi ehjänä. Ensimmäisistä sotapäivinä kirkko tuhoutui kuitenkin lykkäilestä.

Metsäpiiritin kirkko sisäiltä oli valoisia ja kauniis. Seinät olivat puntilaudoitettuja ja valkoiseksi maalattuja. Lattialla oli punainen käyvävämatto. Kirkon keskipöydän oli kiinnitetty 59-kynttiläinen kattokruunu. Alttaritaulun kirkkoon oli kiinnikuntumari B. A. Goden-hjelm maalannut vuonna 1851. Se kuvasi Kristusta Getsemanessa. Ehtoolliskainsto oli uusittu vuonna 1909. Suomen Kultaseppä Oy:ltä oli valmistunut oylättäutainen ja 3 litran vetoinen 2250 gramman viinimalja. Tämä kalhsarvomen ehtoolliskainsto onnistuttiin kulljettamaan sietä pois ja on se nyt huovutettuna Mynämäen kirkon ehtoolliskaluston mukana samoissa toimituksissa kuin ennen Metsäpiiritissäkin.

Metsäpiiritin kirkon kellot unistettiin v. 1928. Niitä oli kolme. Yksimistä löydettiin jatkosodan aikana ja se toimitettiin Mynämäelle siel-